

Elinvoimaisuus, lapsiystävällisyys ja kestävyys - *keskiössä ihminen*

Maalahden kuntastrategia 2026–2030

Maalahti on oikeassa paikassa – ja teemme myös oikeita asioita

Ajassa, jolle on tunnusomaista maailmanlaajuinen epävakaisuus, turvallisuuspoliittiset haasteet ja voimakkaasti vaikuttava ilmastonmuutos, paikallinen yhteisöllisyys on tärkeämpää kuin koskaan. Täällä Maalahdessa rakennamme turvallisuutta toivottamalle moninaisuuden, hyödyntämällä mahdollisuuksia ja työskentelemällä pitkäjänteisesti ja kestävästi tiiviissä yhteistyössä naapurikuntiemme kanssa.

Jatkamme kolmen teeman kehittämistä: elinvoimaisuuden, lapsiystävällisyyden ja kestävyys – aina ihminen keskiössä. Nämä teemat antavat tilaa luovuudelle ja innovaatioille ja näkyvät tavoitteissamme.

Tulevina vuosina Maalahden kunta asettaa keskiöön tärkeimmän resurssinsa: ihmisen. Asetamme asukkaamme keskipisteeseen – kaksoismerkityksessä. Rakennamme vahvan keskustan, jossa on elävä tori. Torin, jossa ihmiset tapaavat toisiaan ja jossa lämpö, turvallisuus ja yhteisöllisyys saavat sijaa. Täällä luodaan tilaa ihmisten, yritysten, yhdistysten ja kunnan kohtaamisille. Täällä kehitetään ideoita, yhteistyötä ja tulevaisuutta.

Saaristosta metsään, kylistä keskustaan – täällä paikallinen ja globaali kohtaavat ja muovaavat kuntaa, jossa hyvät edellytykset johtavat uusiin mahdollisuuksiin.

Yhdessä luomme yhteisöllisyyttä. Yhdessä luomme Maalahden.

Visio

LAPSIYSTÄVÄLLISYYS

KESTÄVYYS

ELINVOIMAISUUS

– keskiössä ihminen!

Maalahden kunta luo
**ihmisille, yrityksille ja
yhdistyksille** edellytyksiä
toimia ja elää turvallisesti
Maalahdessa.

Arvot

Seuraavat arvot luovat pohjan työllemme, painopistealueillemme ja kohtaamisillemme:
Näe ihminen, tunne lämpö ja koe turvallisuus

Näe ihminen

Kehitämme palvelujamme niin, että ne ovat korkealaatuisia ja että kaikkia kohdellaan yhdenvertaisesti ja tasa-arvoisesti. Rakennamme prosesseja, jotka edistävät osallisuutta ja varmistavat, että asukkaat, työntekijät ja yhteistyökumppanit tulevat nähdyiksi ja kuulluiksi.

Tunne lämpö

Rakennamme kulttuuria, jossa moninaisuus on tervetullutta ja yhteisöllisyyttä vahvistetaan. Otamme uudet asukkaat vastaan välittäen ja huolehdimme toisistamme. Luomme luottamusta, verkostoja ja kohtaamiskoja. Kaikkea viestintää, kaikkia palveluja ja kaikkea yhteistyötä leimaa lämpö ja ammattimaisuus.

Koe turvallisuus

Työskentelemme järjestelmällisesti luodaksemme turvallisia ympäristöjä sekä selkeitä ja läpinäkyviä prosesseja ja päätöksiä. Vahvistamme toimintamme kriisivalmiutta ja laatua. Vaalimme ympäristöä ja luonnon monimuotoisuutta. Työskentelemme syrjinnästä vapaan ympäristön, turvallisten liikenneratkaisujen ja kestävä rakentamisen puolesta. Työskentelemme näkyvän ja tunteen turvallisuuden puolesta.

Maalahdessa on vahva keskusta

Tavoite

Maalahti kehittää selkeän, elävän ja houkuttelevan keskusta-alueen, joka vahvistaa palveluja, yhteisöllisyyttä ja elinvoimaisuutta.

Toimenpiteet

- Suunnitellaan ja kehitetään Yttermalaxin keskustaa niin, että palveluja ja asumista voidaan vahvistaa pitkäjänteisesti.
- Suunnitellaan ja rakennetaan Yttermalaxiin tori yhteiseksi kohtaamispaikaksi.
- Kehitetään Yttermalaxin kirjastosta inklusiivinen demokratiatila edistämään kohtaamisia, kulttuuria ja vuoropuhelua.
- Jatketaan Pixnen urheilukeskuksen kehittämistä ja nähdään synergioita paikallisten taide- ja kulttuuritoimijoiden kanssa.

Luomme kestävän ja turvallisen yhdyskunnan

Tavoite

Maalahti vahvistaa yhteisöllisyyttä, turvallisuutta ja osallisuutta kestävän yhdyskunnan perustana.

Toimenpiteet

- Yhdistyselämää vahvistetaan ja sovitetaan yhteen koordinoimalla ja kehittämällä yhteisiä alustoja, myös yhteistyössä paikallisten säätiöiden kanssa.
- Kehitetään kunnan kriisivalmiustyötä yhdyskunnan vastustuskyvyn vahvistamiseksi.
- Palveluverkkoa suunnitellaan pitkäjänteisesti ja kestävästi; ajankohtaisia hankkeita ovat Övermalax skola, Petolahden päiväkoti ja Pixnen urheilualue.
- Jatketaan työskentelyä aktiivisten asukkaiden ja hyvinvoinnin vahvistumisen hyväksi.
- Rakennetaan turvallisia pyöräily- ja jalankulkuyhteyksiä.
- Vahvistetaan kuntaa työnantajana hyvän työympäristön ja joustavien työskentelytapojen kautta.

Luomme pohjan vahvalle osaamiselle

Tavoite

Luomme pohjan tulevaisuudelle ylläpitämällä hyvin toimivaa varhaiskasvatusta ja koulua.

Toimenpiteet

- Varmistetaan riittävät resurssit ja osaaminen kouluissa ja päiväkodeissa.
- Laaditaan ja toteutetaan laadukas lukutaitostrategia.
- Taloudellinen, ekologinen ja sosiaalinen kestävyys ovat itsestäänselviä teemoja päiväkodeissa ja kouluissa.
- Yrittäjyyskasvatus alkaa varhain – vahvistamme koulun, peruselinkeinojen ja elinkeinoelämän yhteistyötä.
- Markkinoinnin ja selvän strategian avulla saadaan vähintään 50 prosenttia ikäluokasta valitsemaan oman kunnan lukio, Gymnasiet i Petalax.

Uusia työpaikkoja luodaan paikallisesti ja kansainvälistytään

Tavoite

Maalahti luo edellytyksiä uusille työpaikoille, vihreälle siirtymälle, innovaatioille ja paikalliselle luomiselle.

Toimenpiteet

- Kehitetään ja otetaan käyttöön tekoäly- ja digitaalisia ratkaisuja, jotka avaavat mahdollisuuksia uusille ja joustaville palveluille 24/7.
- Luodaan olemassa oleville yrityksille parempia edellytyksiä kasvaa.
- Ollaan mukana paikallisten yritysten, kolmannen sektorin ja seudun elinkeinoelämän yhteistyön vahvistamisessa, jotta voidaan luoda paikallista työllistymistä, vihreää siirtymää ja innovaatioita sekä edistää uusien yritysten perustamista.
- Mahdollistetaan uusia luovan toiminnan ja kulttuuritoiminnan muotoja kunnan, yhdistysten ja muiden kulttuuritoimijoiden yhteistyöllä.
- Taide tekee moninaisuuden näkyväksi ja luo turvallisia ja viihtyisiä ympäristöjä. Taide syntyy paikallisesti mutta ulottuu maailmalle – Maalahdesta tulee osa Street Art Cities -verkostoa.

Maalahti on itsestäänselvä valinta paikaksi, jossa asua, elää ja toimia

Tavoite

Maalahdessa on vakaa väestönkehitys ja elinvoimaiset kylät. Maalahti on itsestäänselvä valinta paikaksi, jossa asua, elää ja toimia.

Toimenpiteet

- Kouluja ja päiväkoteja ylläpidetään asukkaiden lähellä. Edistämällä sujuvia liikenneratkaisuja ja joukkoliikennettä myös suomenkielinen perusopetus Vaasassa on helposti saavutettavissa.
- Laaditaan saaristo-ohjelma, joka tukee saaristoalueen asumista, palveluja ja kehitystä.
- Edistetään satamien ja väylien kehitystä.
- Kunnan osien eri asumisvahvuudet nostetaan esiin.
- Konserniohjauksella tuetaan Maalahden Asuntojen työtä vuokra-asuntojen saatavuuden lisäämiseksi.
- Edistetään moninaisuutta ja osallistumista muun muassa perustamalla syrjinnästä vapaita alueita ja käyttämällä lapsivaikutusten arviointia päätöksenteossa.
- Vasta maahan tulleiden kotoutumista kehitetään niin, että tie yhteiskunnan jäseneksi on myönteinen ja kutsuva.

Seuranta ja keskeiset mittarit

Asukasluku
vähintään 5 400

TEAviisarin
tulokset
parantuvat
valtakunnan
keskitasolle

Hiilidioksidipäästöt
pienenevät 80
prosentilla
vuodesta 2007
vuoteen 2030

Kunta saa Unicefin
myöntämän
lapsiystävällinen
kunta -tunnustuksen
uusittua vuonna
2027

Kunnan talous on
tasapainossa

Seuranta

Kunnanhallitus tekee
kuntastrategiasta
väliarvioinnin
kunnanvaltuustolle
vuoden 2028 aikana.

Kuntastrategian toteuttamista tukevat ohjelmat

- Lapsiystävällinen kunta -toimintasuunnitelma 2025–2026
- Hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus 2022–2025 (päivitys käynnissä)
- Henkilöstöstrategia 2023–2025 (päivitys käynnissä)
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma (päivitys käynnissä)
- Kestävän kehityksen ohjelma 2021–2025 (päivitetään)
- Valmiussuunnitelma 2026 (yleinen osa käsitellään kunnanhallituksessa 16.3.2026)
- Asuntopoliittinen ohjelma 2024–2030
- Saaristo-ohjelma (laaditaan)
- Kulttuuriohjelma 2021–2030
- Vapaa-aikapalvelujen toimintaohjelma (valmistuu 2026)
- Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma 2025–2035 (valmistuu maaliskuussa 2026)

Tausta-aineisto

Megatrendit

Megatrendit ovat pitkäaikaisia, laajoja ilmiöitä, jotka muuttuvat hitaasti ja ovat usein yhteydessä toisiinsa. Maailmanlaajuiset trendit vaikuttavat myös paikallisesti.

Kiinnitämme huomionne seuraaviin megatrendeihin:

- väestörakenteen muutokset
- digitalisaatio ja tekoäly
- hybridityö ja etätyö
- kestävyyskriisi/ilmastonmuutos
- haasteet perheiden hyvinvoinnissa, hyvinvoinnin ja terveyden polarisaatio, keskittymiskyvyn heikentyminen ja luovan ajattelun vähentyminen
- kansainvälistyminen, esimerkiksi monikielisyys ja lisääntynyt siirtolaisuus maailmassa, lisääntynyt maahanmuutto Suomeen
- urbanisaatio.

+ Vahvuudet

- Saaristo asumiseen, vapaa-aikaan ja virkistykseen
- Avoin kulttuuri ja vastaanottavainen paikallisyhteisö, jolla on vahva talkoohenki
- Dynamiikkaa tuova yritystoiminta
- Aktiivinen yhdistyselämä
- Organisaation joustavuus
- Teollisuus- ja asuntotonttien saatavuus
- Hyvät vapaa-ajanviettomahdollisuudet, Pixnen urheilualue
- Kaksikielinen kunta
- Julkisen taiteen ja kulttuurin tarjonta
- Erittäin hyvin toimiva varhaiskasvatus ja koulutus
- Työllisyystilanne

+ Mahdollisuudet

- Prosessien parantaminen ja tehostaminen digitalisaation avulla
- Innovatiivisen kulttuurin edistäminen koko paikallisyhteisössä
- Yhteishenkeä kasvattava tiivis dialogi ja matala kynnys asukkaiden, luottamushenkilöiden ja henkilöstön välisessä yhteydenpidossa
- Aktiivinen elinkeinopolitiikka kasvattaa veropohjaa
- Kunnassa tuotetaan uusiutuvaa energiaa
- Tilaa tehostaa yhteistyötä ja kehittää klusteriyhteistyön rakenteita paikallisen ja seudullisen elinkeinoelämän ja kunnan/Vasekin välillä.
- Uudet asuntoalueet mahdollistavat tulomuuton kasvamisen
- Muutokset pakottavat esiin uusia työtapoja ja voivat luoda mahdollisuuden uusille aloille ja kehitykseen
- Pakolaiset ja lisääntynyt työperäinen maahanmuutto
- Ilmastoelvytys luo töitä, Vaasan seudun energiaklusteri
- Yhdistyselämää uudistetaan, jotta toimintatavat puhuttelisivat nuoria

– Heikkoudet

- Pula vuokra-asunnoista Ytter- ja Övermalaxissa
- Vuokra-asuntokanta ajanmukaistamisen ja päivityksen tarpeessa
- Haavoittuva talous
- Kunnan organisaatio herkkä taloudellisille riskeille ja rekrytointivaikeuksille
- Kasvaneeseen asiantuntijuuden tarpeeseen on vaikeampaa vastata pienessä organisaatiossa
- Väestönkehityksen suuri vaihtelu eri kunnanosissa

– Uhat

- Palvelujen rahoitusmahdollisuuksien väheneminen kasvavan velkataakan ja korkojen nousun vuoksi
- Rakennemuutos luo kunnalle taloudellisia haasteita, riskinä on työpaikkojen ja lähipalvelujen väheneminen
- Kilpailu pätevästä työvoimasta vaikeuttaa rekrytointia
- Ilmastonmuutos
- Sota Euroopassa aiheuttaa haasteita myös paikallisesti: pakolaisvirtoja, taloudellista epävarmuutta ja hintojen nousua, työvoimapulaa, vaikeutunutta kauppaa
- Pandemiat aiheuttavat työvoimapulaa sekä edellyttävät taloudellisia resursseja ja henkilöstöresursseja
- Yhdistyksissä vähän tulisieluja
- Yritykset muuttavat pois tai eivät käytä paikallisia alihankkijoita
- Asukkaat muuttavat pois

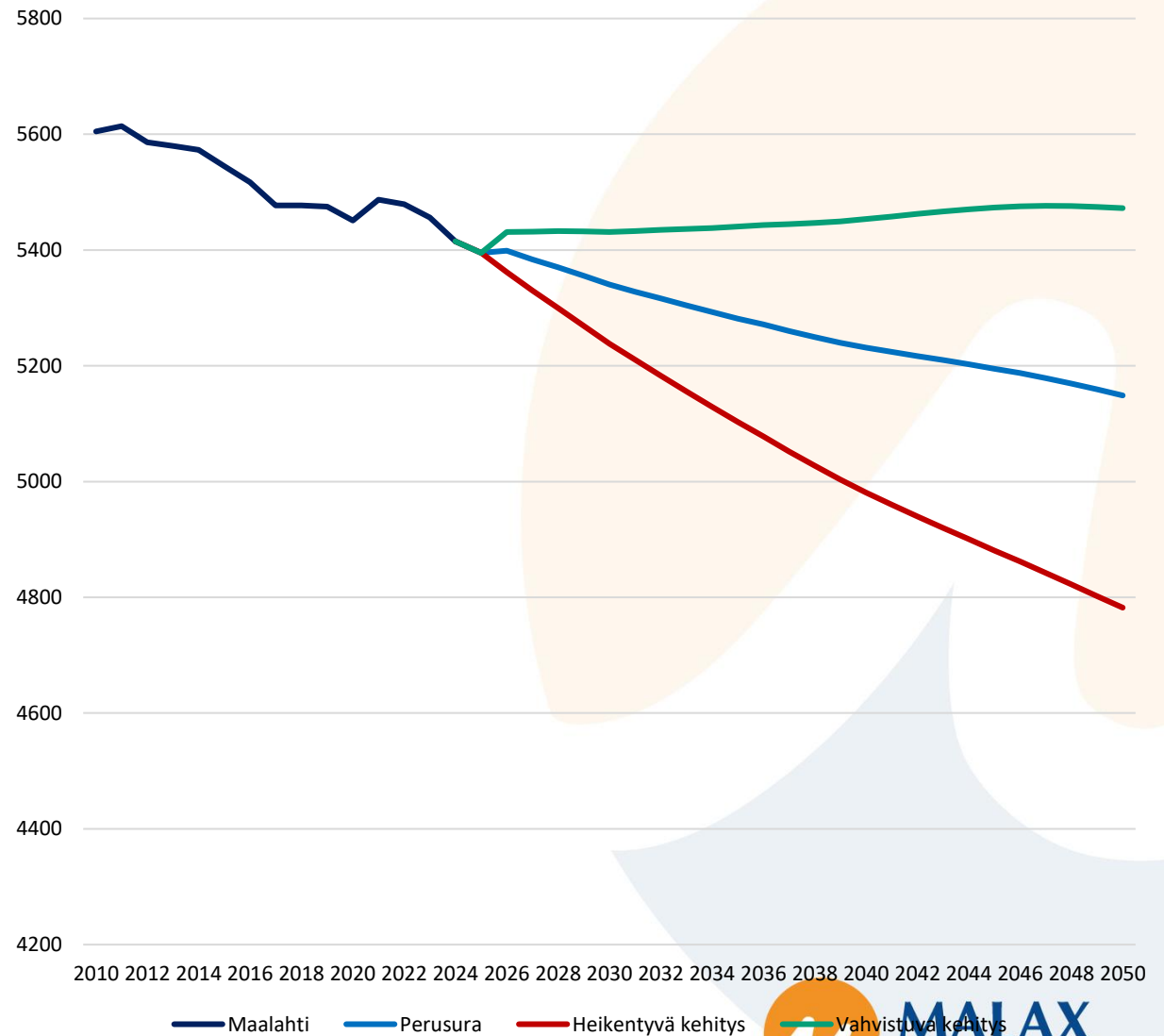
Väestöennuste vuoteen 2050

Kuviossa on kuvattu Maalahden ennakoitua vuosien 2010–2050 väestökehitystä ennusteen kolmessa skenaariossa.

- **Perusura–skenaario** perustuu keskipitkän aikavälin mallinnukseen ilman painotuksia. Mallinnus on lähimpänä aiemman toteutuneen kehityksen rakennetta.
 - Skenaariossa kunnan väestö vähenee 270 asukkaalla vuoteen 2050 mennessä eli 4,9 prosentilla. Kehitys on negatiivisuudesta huolimatta selvästi keskimääräistä kuntaa vahvempaa.
- **Vahvistuvan kehityksen skenaario** painottaa toteutuneen kehityksen vahvempia vuosia ja kuvaa tulevaisuutta, jossa seudulla tapahtuu positiivisia muutoksia.
 - Skenaariossa kunnan väestö kasvaa 60 asukkaalla vuoteen 2050 mennessä eli 1,1 prosentilla. Kehitys on selvästi keskimääräistä kuntaa vahvempaa.
- **Heikentyvän kehityksen skenaario** painottaa heikomman kehityksen vuosia, ja kuvaa tulevaisuutta, jossa seudulla tapahtuu negatiivisia muutoksia esimerkiksi aluetaloudessa.
 - Skenaariossa kunnan väestö vähenee 630 asukkaalla vuoteen 2050 mennessä eli 11,7 prosentilla. Kehitys on silti keskimääräistä kuntaa vahvempaa.

Lähde: MDI:n raportti, Maalahden kunta

Maalahden väestökehitys 2010–2050

Päästöjen muutos, Maalahti

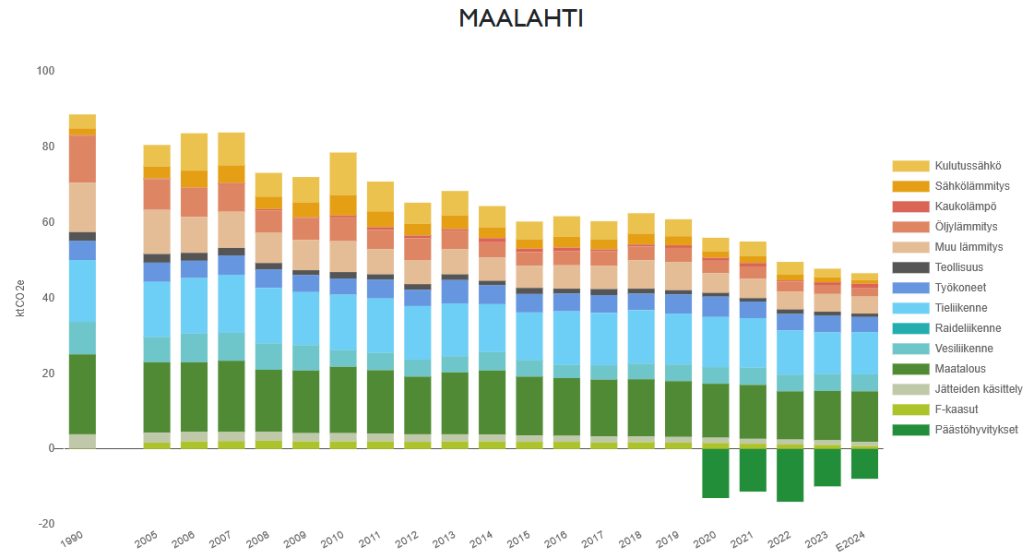
ALUE
MAALAHTI

Aluevalinta

LASKENTAMENETELMÄ
HINKU-LASKENTA
PÄÄSTÖHYVITYKSILLÄ

Menetelmävalinta

VALITSE VERTAILUVUOSI:
2007

E2024 on vuoden 2024 kasvihuonekaasupäästöjen ennakkotieto, jonka laskentaperiaatteet noudattelevat ALas-järjestelmän yleisiä käytäntöjä. Käytettävissä olevien aineistojen vuoksi laskentatavat eivät kuitenkaan ole täysin yhteneväiset lopullisen laskennan kanssa. Tämän vuoksi lopulliset keväällä 2026 julkaistavat tulokset voivat muuttua ennakkotiedon luvuista.

Lähde: [SYKE – kuntien KHK-päästöt](#)

MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — MAALAHTI

KOKONAISPÄÄSTÖT

2007 - E2024

-54%

MUUTOS PÄÄSTÖISSÄ — MAALAHTI

PÄÄSTÖT PER ASUKAS

2007 - E2024

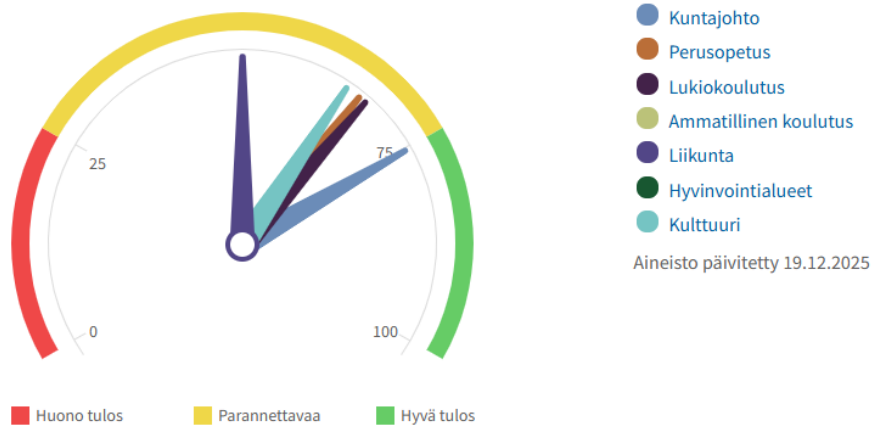
-53%

Kunnan kokonaispäästöt ovat muuttuneet 2 % verrattuna edelliseen vuoteen. Vuoteen 2007 verrattuna kokonaispäästöt ovat pienentyneet -54 %. Kun verrataan kunnan päästökehitystä koko maan keskiarvoon (-46 %), kunnan päästökehitys on ollut myönteisempää. Maaseutumaisten kuntien keskiarvoon (-37 %) verrattuna kunnan päästökehitys on ollut myönteisempää. Vuonna 2024 kolme suurinta päästösektoria kunnassa olivat Maatalous, Tieliikenne ja Vesiliikenne. Vuonna 2024 päästöjen määrä asukasta kohden on ollut 7.1 tCO₂e, mikä on korkeampi kuin koko maan keskiarvo (4.7 tCO₂e / asukas). Vertailuvuodesta 2007 lähtien asukaskohtaiset päästöt ovat muuttuneet -53 %. Maaseutumaisten kuntien keskiarvoon (-26 %) verrattuna päästökehitys vertailuvuodesta on ollut myönteisempää.

TeaViisari

Kaikki sektorit : Maalahti 2025

Pisteet	Maalahti	Pohjanmaan maakunta	Koko maa
Kaikki sektorit	65	70	72
Kuntajohto	75	85	87
Perusopetus	66	66	64
Lukiokoulutus	67	68	69
Ammatillinen koulutus	..	61	66
Liikunta	50	69	69
Hyvinvointialueet	..	49	59
Kulttuuri	64	74	77

Kaikki sektorit : Maalahti

